

KOMMUNSTYRELSEN
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSROTELN

ANK TILL NÄRVAENDE
STADSDELSFÖRVALTNING

DOKID: 93235

2009 -03- 15

Dnr 006-201/2009

DNR: 001-000601/2009
DATUM: 2009-03-16

Till berörd remissinstans

ANGÅENDE REMISSEN OM EN NY ALKOHOLLAG (SOU 2009:22)

Detta gäller remissvar på ”En ny alkohollag (SOU 2009:22)”
Dnr: 001-000601/2009

Den kompletta SOU:n kan laddas ner på:
<http://www.regeringen.se/sb/d/108/a/121591>

Remisstiden sträcker sig till den 20 maj 2009, vilket vi ber er respektera. Om det av några skäl inte är möjligt för er att inkomma med svar inom utsatt tid måste en kontakt tas med den för ärendet ansvariga personen på roteln.

Ansvarig handläggare/borgarrådssekreterare på Social- och arbetsmarknadsroteln är Anna Nordlander, tfn 50829393.

Remissvar skickas till:

- Social- och arbetsmarknadsroteln i **digital form (word/excel)**. Ange KS:s diarienummer som namn på ärenderubrik. Ex: KS 314-331-2004
- KF/KS kansli i **pappersform**.

Adresserna är följande:

Rotelns e-post: RVII-remissvar (GroupWise) eller
RVII-remissvar@stadshuset.stockholm.se

KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 STOCKHOLM

Med vänliga hälsningar

Social- och arbetsmarknadsroteln

Remitteringsmapp

Ärende: En ny alkohollag (SOU 2009:22)

Inkom till KF/KS kansli den

Behandling i övrigt:

För yttrande senast:

Stadsdelsnämnderna

Norrmalm

Östermalm

Farsta

Hässelby-Vällingby

Facknämnderna

Socialtjänst- och
arbetsmarknadsnämnden

Övriga

SLK

SBR

REGERINGSKANSLIET

Remiss

2009-03-09

S2009/1982/FH

Socialdepartementet

Enheten för folkhälsa

STOCKHOLMS STAD	
omhändertagande	
K. K. K. K.	
Ink	2009-03-16
Dnr	001-601/2009
Til	R III

En ny alkohollag SOU 2009:22

Remissinstanser:

1. Riksdagens ombudsmän (JO)
2. Svea Hovrätt
3. Helsingborgs tingsrätt
4. Kammarrätten i Sundsvall
5. Länsrätten i Dalarna
6. Länsrätten i Jönköping län
7. Justitiekanslern
8. Domstolsverket
9. Åklagarmyndigheten
10. Ekobrottsmyndigheten
11. Rikspolisstyrelsen
12. Brottsförebyggande rådet
13. Kommerskollegium
14. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
15. Kustbevakningen
16. Socialstyrelsen
17. Statens folkhälsoinstitut
18. Barnombudsmannen
19. Systembolaget AB
20. Tullverket
21. Skatteverket
22. Arbetsgivarverket
23. Länsstyrelsen i Skåne
24. Länsstyrelsen i Västra Götaland
25. Länsstyrelsen i Dalarna
26. Länsstyrelsen i Norrbottens län
27. Länsstyrelsen i Kalmar län
28. Stockholms universitet (SoRAD)

29. Statens Jordbruksverk
30. Livsmedelsverket
31. Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)
32. Konkurrensverket
33. Glesbygdsverket
34. Verket för Näringslivsutveckling (Nutek)
35. Regelrådet
36. Visit Sweden AB
37. Ungdomsstyrelsen
38. Marknadsdomstolen
39. Konsumentverket
40. Granskningsnämnden för radio och TV (del avseende marknadsföring)
41. Arbetsmiljöverket
42. Nacka kommun
43. Stockholms kommun
44. Norrtälje kommun
45. Vaxholms kommun
46. Uppsala kommun
47. Strängnäs kommun
48. Vadstena kommun
49. Jönköpings kommun
50. Alvesta kommun
51. Borgholms kommun
52. Emmaboda kommun
53. Gotlands kommun
54. Båstads kommun
55. Helsingborgs kommun
56. Malmö kommun
57. Simrishamns kommun
58. Staffanstorps kommun
59. Tomelilla kommun
60. Halmstads kommun
61. Göteborgs kommun
62. Mariestads kommun
63. Strömstads kommun
64. Arvika kommun
65. Säffle kommun
66. Hällefors kommun
67. Örebro kommun
68. Borlänge kommun
69. Mora kommun
70. Gävle kommun
71. Ljusdals kommun
72. Söderhamns kommun

73. Härnösands kommun
74. Åre kommun
75. Vilhelmina kommun
76. Haparanda kommun
77. Kiruna kommun
78. Stockholms läns landsting
79. Skåne läns landsting
80. Hallands läns landsting
81. Västra Götalands läns landsting
82. Värmlands läns landsting
83. Stiftelsen Allmänna Barnhuset
84. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)
85. Svensk handel
86. Svenskt Näringsliv
87. Företagarna
88. Lantbrukarnas riksförbund (LRF)
89. Tjänstemännens Centralorganisation (TCO)
90. Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO)
91. Landsorganisationen i Sverige (LO)
92. Näringslivets Regelnämnd (NNR)
93. Svenska Journalistförbundet
94. Svenska Tidningsutgivareföreningen (del avseende marknadsföring)
95. ALNA
96. Blå bandet
97. Eldrimner
98. Föreningen länsstyrelsernas alkoholhandläggare (FLA)
99. Föreningen Munskänkarna
100. Föreningen Stoppa gatuvåldet
101. Föreningen Svenska Vinodlare
102. Gotlands turistförening
103. Grythyttan Vin AB
104. Handelsanställdas förbund
105. Hela Sverige ska leva
106. Hotell och Restaurang facket
107. Hushållningssällskapet
108. Ideon Agro Food
109. IOGT-NTO
110. Kommunala alkoholhandläggares förening (KAF)
111. Kvinnoorganisationernas Samarbetsråd i Alkohol- och Narkotika frågor (KSAN)
112. Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer
113. Livsmedelshandlareförbundet (SSLF)
114. Motormännens helykterhetsförbud (MHF)
115. Måltidsriket AB
116. Polisförbundet

117. Region Gävleborg
118. Sprit och Vinleverantörsföreningen (SVL)
119. ST-polisväsendet
120. Svensk Dagligvaruhandel
121. Svenska Ekoturismföreningen
122. Svenska Fruktvinsringen
123. Svenska Hembryggareföreningen (SHBF)
124. Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps)
125. Sveriges annonsörer (del avseende marknadsföring)
126. Sveriges Bryggerier
127. Sveriges Hotell- och Restaurangföretagare (SHR)
128. Sveriges konsumenter
129. Sveriges landsråd för alkohol- och narkotikafrågor (SLAN)
130. Sveriges marknadsförbund (del avseende marknadsföring)
131. Sveriges reklamförbund (del avseende marknadsföring)
132. Sveriges Tidskrifter (del avseende marknadsföring)
133. Tourism in Skåne AB
134. Ungdomens Nykterhetsförbund
135. Verdandi

Remissvaren i 3 exemplar skall vara inkomna till Socialdepartementet senast den 10 juni 2009.

Skicka också svaren via e-post till registrator@social.ministry.se. För att underlätta hanteringen ser Socialdepartementet gärna att remissvar även skickas via e-post till s.fh@social.ministry.se. Frågor kring remissen besvaras av Henrik Elmefur, Socialdepartementet.

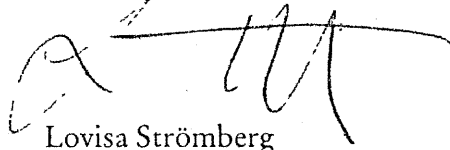
I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens broschyr "Svara på remiss. Hur och varför?" Broschyren kan beställas

från Regeringskansliet, Information Rosenbad, 103 33 Stockholm eller hämtas från nätet: www.regeringen.se. Utredningens betänkande finns tillgängligt på regeringens hemsida.

Lovisa Strömberg
Ämnesråd, Bitr. enhetschef

Kopia till

Fritzes kundservice, 106 47 Stockholm
Riksdagens utredningstjänst

En ny alkohollag

Slutbetänkande av Alkohollagsutredningen

Stockholm 2009

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SOU 2009:22

SOU och Ds kan kopas från Fritzes kundtjänst. För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Fritzes Offentliga Publikationer på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Beställningsadress:
Fritzes kundtjänst
106 47 Stockholm
Orderfax: 08-690 91 91
Ordertel: 08-690 91 90
E-post: order.fritzes@nj.se
Internet: www.fritzes.se

Svara på remiss Hur och varför Statsrådsberedningen, 2003
– En liten broschyr som underlättar arbetet för den som ska svara på remiss.
Broschyren är gratis och kan laddas ner eller beställas på
<http://www.regeringen.se/remiss>

Tryckt av Edita Sverige AB
Stockholm 2009

ISBN 978-91-38-23160-9
ISSN 0375-250X

Till statsrådet Maria Larsson

Genom beslut den 6 september 2007 bemyndigade regeringen statsrådet Maria Larsson att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av alkohollagen (1994:1738). Den 28 september samma år förordnades f.d. generaldirektören Anita Werner att vara särskild utredare.

Som experter i utredningen förordnades den 29 november 2007 förbundsjuristen Ann Sofi Agnevik, rättslige experten Mats Alriksson, enhetschefen Mikael Bentzer, numera chefsjuristen Karin Eckerberg, ämnesrådet Monica Falck, rättssakkunnige Ulrika Falkman Walhagen, experten Anders Johannesson, departementssekreteraren Andreas Johansson, juristen Teresa Brinck, förbundsjuristen Håkan Kjellson, avdelningschefen Stefan Lundin, polisintendenten Thomas Nilsson, hovrättsassessorn Peter Scharmer, numera kanslirådet Olof Simonsson, verkställande direktören Thomas Svaton och socialdirektören Benny Torstensson.

Ulrika Falkman Walhagen entledigades från uppdraget den 15 april 2008. Samma dag förordnades ämnesrådet Carin Jahn till expert i utredningen.

Till sekreterare förordnades den 18 oktober 2007 kammarrättsassessorn Thorbjörn Lindvall och den 1 april 2008 kammarrättsassessorn Per-Olov Larsson.

Utredningen har antagit namnet Alkohollagsutredningen.

Utredningen överlämnade i december 2007 delbetänkandet *Några alkoholfrågor med EG-rättslig anknytning* (SOU 2007:113).

Utredningen får härmed överlämna slutbetänkandet *En ny alkohollag* (SOU 2009:22). Särskilda yttranden har avgetts av experterna Agnevik, Bentzer, Kjellsson samt Johannesson och Lundin gemensamt.

Uppdraget är därmed slutfört.

Stockholm i februari 2009

Anita Werner

/ Thorbjörn Lindvall
Per-Olov Larsson

Innehåll

Förkortningar	11
Sammanfattning	13
Författningsförslag	17
Förslag till alkohollag (2009:000)	17
Förslag till lag om ändring i lagen (2007:592) om kassaregister m.m.	46
1 Uppdraget och arbetets bedrivande	47
2 Nu gällande alkohollag och bakgrunden till denna	49
2.1 Gällande rätt	49
2.2 Bakgrunden till nuvarande alkohollag och tidigare utredningar	53
3 Inledande synpunkter	59
4 Definitioner av alkoholdrycker m.m.	61
4.1 Gällande definitioner	61
4.1.1 Alkohollagen (1994:1738).....	61
4.1.2 EG-rätten och lagen (1994:1564) om alkoholskatt (LAS)	62
4.2 Bakgrund	64
4.3 Överväganden	67

5	Tillverkning av alkoholdrycker	71
5.1	Gällande regler.....	71
5.2	Direktiven.....	71
5.3	Överväganden.....	72
6	Allmänna bestämmelser om försäljning och utlämnande av alkoholdrycker	73
6.1	Gällande regler.....	73
6.2	Tillhandahållande av lättdrycker.....	74
6.2.1	Bakgrund	74
6.2.2	Överväganden och förslag.....	74
6.3	Förmedling av försäljning av starköl, vin och spritdrycker.....	75
6.3.1	Bakgrund	75
6.3.2	Överväganden.....	76
6.4	Ungdomars åtkomst till alkoholdrycker	78
6.4.1	Direktiv.....	78
6.4.2	Bakgrund	79
6.4.3	Kartläggning av ungdomars alkoholvanor.....	80
6.4.4	Överväganden och förslag.....	84
7	Partihandel och införsel	89
7.1	Partihandel med starköl, vin och spritdrycker	89
7.1.1	Gällande rätt	89
7.1.2	Direktiv.....	91
7.1.3	Bakgrund	91
7.1.4	Överväganden.....	93
7.2	Privatinförsel av starköl, vin och spritdrycker	94
7.2.1	Gällande rätt.....	94
7.2.2	Utvecklingen efter den 1 juli 2008 beträffande privatinförsel genom oberoende mellanhand	95
7.2.3	Kontroll av privatinförsel	97
7.2.4	Överväganden.....	99

8	Detaljhandel med starköl, vin och spritdrycker	101
8.1	Gällande rätt	101
8.2	Direktiv m.m.	101
8.3	Monopolbolagets ställning	102
8.4	Gårdsförsäljning	102
8.4.1	Bakgrund	102
8.4.2	Överväganden	107
9	Detaljhandel med s.k. folköl	111
9.1	Gällande rätt	111
9.2	Direktiv	112
9.3	Bakgrund	112
9.4	Tidigare utredningar	115
9.5	Skrivelser m.m.	116
9.6	Överväganden och förslag	120
10	Marknadsföring	125
10.1	Gällande regler	125
10.2	Direktiv	128
10.3	Bakgrund	129
10.4	Överväganden och förslag	137
11	Servering	145
11.1	Inledning	145
11.2	Kommunernas riktlinjer och handläggningen av tillstånd..	147
11.2.1	Gällande regler	147
11.2.2	Direktiv och skrivelser	148
11.2.3	Bakgrund	149
11.2.4	Kommunernas riktlinjer för serveringstillstånd enligt enkätsvaren	150

11.2.5	Kommunernas handläggning av tillståndsärenden.....	151
11.2.6	Överväganden och förslag.....	154
11.3	Prövning av sökandens lämplighet.....	160
11.3.1	Gällande regler	160
11.3.2	Bakgrund	160
11.3.3	Överväganden och förslag.....	164
11.4	Gemensamt serveringsutrymme.....	169
11.4.1	Gällande regler m.m.....	169
11.4.2	Direktiv.....	169
11.4.3	Bakgrund	170
11.4.4	Överväganden och förslag.....	171
11.5	Köksutrustning och matutbud	173
11.5.1	Gällande regler	173
11.5.2	Direktiv.....	174
11.5.3	Bakgrund	174
11.5.4	Överväganden och förslag.....	178
11.6	Rumsservering.....	180
11.6.1	Direktiv.....	180
11.6.2	Bakgrund	181
11.6.3	Överväganden och förslag.....	182
11.7	Brandskydd.....	183
11.7.1	Gällande regler	183
11.7.2	Direktiv.....	184
11.7.3	Bakgrund	184
11.7.4	Överväganden och förslag.....	186
11.8	Olägenheter i fråga om ordning och nykterhet.....	187
11.8.1	Gällande regler	187
11.8.2	Direktiv.....	187
11.8.3	Bakgrund	187
11.8.4	Överväganden och förslag.....	189
11.9	Serveringsansvarig person och anställd personal.....	191
11.9.1	Gällande regler	191
11.9.2	Bakgrund	191
11.9.3	Överväganden och förslag.....	197
11.10	Serveringstider.....	201
11.10.1	Gällande regler	201

11.10.2	Direktiv	201
11.10.3	Tidigare utredningar och förslag	202
11.10.4	Serveringstider i de övriga nordiska länderna	205
11.10.5	Överväganden och förslag.....	206
11.11	Myndigheternas tillsyn	213
11.11.1	Gällande regler	213
11.11.2	Bakgrund	213
11.11.3	Överväganden och förslag.....	215
11.12	Återkallelse av serveringstillstånd och andra sanktioner.....	217
11.12.1	Gällande regler	217
11.12.2	Direktiv	217
11.12.3	Bakgrund	218
11.12.4	Överväganden och förslag.....	219
12	Mässor och provningar	223
12.1	Gällande rätt.....	223
12.2	Direktiv.....	224
12.3	Bakgrund	224
12.4	Inkomna skrivelser.....	226
12.5	Överväganden och förslag.....	229
13	Hemkryddning av brännvin	233
13.1	Gällande regler	233
13.2	Direktiv.....	234
13.3	Bakgrund	234
13.4	Överväganden	236
14	Allmänna bestämmelser om tillsyn och tillståndshavares skyldigheter	239
14.1	Gällande rätt.....	239
14.2	Förslag	239

15 Överklagande	241
15.1 Gällande rätt	241
15.2 Överväganden.....	241
16 Straffbestämmelser och förverkande	243
16.1 Gällande rätt	243
16.2 Överväganden.....	244
17 Register.....	245
17.1 Gällande rätt	245
17.2 Överväganden.....	245
18 Konsekvensbeskrivning	247
19 Författningskommentar	253
19.1 Alkohollagen (2009:00)	253
19.2 Lagen (2007:592) om kassaregister m.m.	272
19.3 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	273
Särskilda yttranden	275
Referenslista	291
Bilaga Kommittédirektiven	295

Förkortningar

AGM	Alkoholleverantörernas Granskningsman
AL	alkohollagen
ALKO	Alkoholbolaget (Finland)
bet.	betänkande
CAN	Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning
dir.	direktiv
Ds	Departementsserien
EG	Europeiska gemenskapen
EEG	Europeiska ekonomiska gemenskapen
EES	Europeiska ekonomiska samarbetsområdet
EU	Europeiska unionen
EUT	Europeiska unionens officiella tidning
FHI	Statens folkhälsoinstitut
FHIFS	Statens folkhälsoinstituts författningssamling
FLA	Föreningen Länsstyrelsernas Alkoholhandläggare
ICC	Internationella handelskammaren
JO	Justitieombudsmannen
KAF	Kommunala Alkoholhandläggares Förening
KFM	Kronofogdemyndigheten
KO	Konsumentombudsmannen
KOVFS	Konsumentverkets författningssamling
LRF	Lantbrukarnas Riksförbund
LHD	lagen (1977:293) om handel med drycker
LTD	lagen (1977:292) om tillverkning av drycker, m.m.
MD	Marknadsdomstolen
MER	Marknadsetiska Rådet
MFL	Marknadsföringslagen
NJA	Nytt juridiskt arkiv, avd 1

NNR	Näringslivets Regelnämnd
prop.	proposition
PTS	Post- och telestyrelsen
RÅ	Regeringsrättens årsbok
SFS	Svensk författningssamling
SHR	Sveriges Hotell- och Restaurangföretagare
SIS	Swedish Standards Institute
SKL	Sveriges Kommuner och Landsting
SKV	Skatteverket
SKVFS	Skatteverkets författningssamling
SORAD	Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drog-forskning
SOU	Statens offentliga utredningar
SoU	Socialutskottet
SRVFS	Statens Räddningsverks författningssamling
STAD	Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem
TF	tryckfrihetsförordningen
UNF	Ungdomens nykterhetsförbund
WHO	Världshälsoorganisationen
YGL	yttrandefrihetsgrundlagen

Sammanfattning

Utredningen har haft till uppdrag att göra en total översyn av den nu gällande alkohollagen (1994:1738). I direktiven anges vissa frågor som särskilt skulle uppmärksammas. I förslaget har lagen omarbetats från redaktionell och språklig synpunkt. Åtskilliga bestämmelser har emellertid behållits oförändrade i sak. I det följande redogörs för lagens uppställning samt de huvudsakliga förändringar som föreslås i förhållande till nu gällande rätt.

Definitioner av alkoholdrycker återfinns i 1 kap. Definitionerna har betydelse främst för meddelande av tillverknings- och serveringstillstånd. I syfte att i någon mån anpassa reglerna till lagen (1994:1564) om alkoholskatt samt för att åstadkomma en viss förenkling föreslås att beteckningen vin reserveras för alkoholdrycker som har framställts genom jäsning av druvor eller druvsaft. Vad som sägs om vin ska emellertid gälla även andra alkoholdrycker utom öl och starköl under förutsättning att alkoholvolymen uppgår till högst 22 procent. Drycker med högre alkoholhalt betecknas som spritdrycker. Den praktiska skillnaden i förhållande till vad som nu gäller är obetydlig.

Tillverkning behandlas i 2 kap. Beträffande vad som gäller för sådan föreslås inga andra ändringar än att vid tillämpning av sanktionssystemet varning ska vara ett förstahandsalternativ. I allvarligare fall får dock återkallelse ske utan föregående varning.

Allmänna bestämmelser för försäljning och utlämnande av alkoholdrycker finns i 3 kap. Här föreslås att kommersiell förmedling av försäljning av starköl, vin och spritdrycker ska bli förbjudet. Bakgrunden är att det, sedan det blev tillåtet för privatpersoner att föra in sådana drycker för privat konsumtion genom yrkesmässig befordran eller annan oberoende mellanhand, på marknaden har uppträtt aktörer som i vinstsyfte förmedlar eller planerar alkohol-försäljning från lager utomlands och vars verksamhet i längden kan utgöra ett hot mot detaljhandelsmonopolet. Förbudet ska dock

inte gälla transporter. Överträdelse ska kunna bestraffas som olovligt anskaffande av alkoholdrycker.

Beträffande de i lagen uppställda åldersgränserna för utlämnande av alkohol till ungdomar har ett förtydligande gjorts så att det klart framgår att det som huvudregel är förbjudet att bjuda en underårig på alkoholdryck, men att detta kan vara tillåtet under förutsättning att det står klart att det inte kan vara till skada i den aktuella situationen.

Partihandel och införsel regleras i 4 kap. Regler om s.k. privatinförsel som sker genom yrkesmässig befordran eller annan oberoende mellanhand har behandlats i utredningens delbetänkande, SOU 2007:113.

Detaljhandel regleras i 5 kap. och behandlas i en allmänna motiveringen under avsnitt 8 främst beträffande frågan om s.k. gårdsförsäljning, dvs. försäljning av starköl, vin och spritdrycker direkt från tillverkaren till konsumenterna. Det framläggs inte något förslag om att sådan försäljning ska tillåtas. Grunden för detta ställningstagande är att det skulle strida mot EG-rätten att tillåta detaljhandel vid sidan av detaljhandelsmonopolet, som är en av hörnstenarna i den svenska restriktiva alkoholpolitiken och vars existens inte ska ifrågasättas.

För detaljhandel med s.k. folköl föreslås smärre förändringar. Det ställs i lagtexten ett uttryckligt krav på att personalen ska ha nödvändiga kunskaper om alkohollagstiftningen, detta främst för att få ålderskontrollen att fungera bättre. Liksom hittills ska anmälan ske till kommunen när ölförsäljning påbörjas, men det införs en sanktion, böter, om denna skyldighet inte fullgörs.

Marknadsföringsreglerna har fått ett eget kapitel, kap. 6. Utvecklingen av främst reklam på Internet har föranlett vissa ändringsförslag. De bestämmelser som gäller vad framställning i bild får innehålla har utvidgats till att gälla annonsering även i andra medier än periodiska skrifter. Vidare har, med hänsyn till att dagstidningarna numera som regel kommer ut i tabloidformat, den högsta tillåtna annonsstorleken i periodiska skrifter reduceras till 950 spaltmillimeter.

Serveringstillstånd och andra frågor som rör servering är det mest omfattande avsnittet i betänkandet och det som innehåller flest förslag till förändring. Förutom några allmänna bestämmelser som är gemensamma för olika tillstånd har de samlats i ett kapitel, 7 kap.

Tillstånd att servera starköl, vin och spritdrycker ska liksom hittills meddelas av kommunen. Som en nyhet föreslås att cateringföretag som bedriver verksamhet för servering i slutna sällskap ska kunna få stadigvarande tillstånd.

Det ska bli obligatoriskt för kommunerna att utfärda riktlinjer som tydligt anger vad som gäller beträffande serveringstillstånd. För att åstadkomma större likformighet mellan kommunerna föreslås att Statens folkhälsoinstitut (FHI) ska få i uppdrag att i samråd med Sveriges kommuner och landsting (SKL) utarbeta modeller för riktlinjer samt se över blanketter och andra ansökningshandlingar som krävs.

Kraven på sökandens kunskaper om alkohollagstiftningen skärps. Den som söker serveringstillstånd ska sålunda som huvudregel ha genomgått av FHI godkänd examination.

Det fastslås att det är tillåtet för tillståndsinnehavare att under vissa förutsättningar utnyttja gemensamma utrymmen för servering.

Kraven på köksutrustning har fått en annan utformning. Det föreslås att ett serveringställe ska ha ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahålla lagad eller på annat sätt tillredd mat och ha ett varierat matutbud. Med denna formulering blir det möjligt för t.ex. sushirestauranger eller restauranger som uteslutande serverar vegetarisk mat att få tillstånd att servera alkoholdrycker. För tillfälliga tillstånd och för cateringstillstånd ställs något lägre krav.

Rumsservering på hotell, som nu inte är lagreglerat, ehuru det förekommer, föreslås bli tillåtet efter särskilt tillstånd.

Regeln om brandskydd föreslås omfatta även lokal som används för servering till slutna sällskap av den som har stadigvarande serveringstillstånd.

Kraven på personal och personalkontroll har förtydligats och i viss mån skärpts. Sålunda ska den som är serveringsansvarig ha fyllt 20 år. Köks- och serveringspersonal ska vara anställd av tillståndshavaren eller inhyrt bemanningsföretag. Detta ska även gälla annan personal som är av betydelse för ordning och nykterhet, t.ex. entrévärdar. Undantag görs för ordningsvakter som är förordnade av Rikspolisstyrelsen eller polismyndighet, då dessa vakter ändå står under kontroll.

Skyldigheten att föra kassaregister utvidgas till att omfatta alla som har serveringstillstånd för servering till allmänheten eller stadigvarande till slutet sällskap eller bedriver verksamhet i eller i

anslutning till serveringsstället. Detta innebär att även tillfälliga tillstånd till festivaler och liknande omfattas. Vidare kommer t.ex. uthyrda verksamhetsgrenar av en restaurangrörelse som har serveringstillstånd, t.ex. en från tillståndshavaren fristående garde- robsverksamhet, att omfattas av kravet på kassaregister. Förslagen förutsätter ändring i lagen (2007:592) om kassaregister, vilket föreslås.

Liksom hittills ska det vara upp till kommunen att för varje enskilt fall bestämma vilka öppettider som ska gälla vid alkoholservering. Vissa begränsning föreslås dock. Servering utanför den s.k. normaltiden, kl. 11.00–01.00, ska kunna medges till längst kl. 03.00. Den absoluta regeln ska inte gälla för rumsservering.

För att inskräpa vikten av tillsyn föreslås att kommunen ska upprätta en tillsynsplan som ska ges in till länsstyrelsen.

Sanktionssystemet har förändras så att varning ska bli den normala påföljden framför återkallelse vid överträdelse av lagen eller vad som i övrigt gäller för tillståndet. För lindrigare fall införs en ny påföljd, erinran. Återkallelse bör övervägas om den som fått en eller flera varningar inte rättat till de förhållanden som föranlett varning. I vissa fall, t.ex. vid brottslighet, måste dock återkallelse kunna ske utan föregående varning.

Mässor och liknande arrangemang med provning och avsmakning av alkoholdrycker för allmänheten ska kunna tillåtas under förutsättning att det på mässområdet finns tillgång till lagad mat. Sådan måste alltså inte tillhandahållas av varje utställare. Däremot krävs att varje utställare ska ha serveringstillstånd. Härutöver får vinprovning inte tillåtas i vidare mån än vad som nu gäller.

Buteljering och kryddning av brännvin för servering på den egna restaurangen ska kunna tillåtas efter särskilt tillstånd.

Straffbestämmelser återfinns i 10 kap. och är oförändrade så när som på tillägg att kommersiell förmedling av försäljning, med undantag för transporter, liksom underlåtenhet att anmäla ölförsäljning ska bli straffbart.